

No. of Printed Pages : 5

CFN-003

**CERTIFICATE PROGRAMME IN
FOOD AND NUTRITION (CFN)**

Term-End Examination

June, 2026

CFN-003 : ECONOMICS OF FOOD

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 100

ছপা কৰা পৃষ্ঠাৰ সংখ্যা: 5

CFN-003

খাদ্য আৰু পুষ্টি বিষয়ত চাৰ্টিফিকেট কাৰ্যসূচী (CFN)

শেহান্ত পৰীক্ষা

জুন – 2026

CFN-003 : খাদ্যৰ অৰ্থনীতি

সময়: 3 ঘণ্টা

সৰ্বাধিক নম্বৰ: 100

টোকা : (i) প্ৰশ্ন নং 1 বাধ্যতামূলক।

(ii) মুঠ পাঁচটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিব।

(iii) সকলো প্ৰশ্নৰ বাবে সমান নম্বৰ।

1. (a) দুগ্ধ সমবায় আৰু দুগ্ধ উদ্যোগৰ মাজত কি পাৰ্থক্য আছে? 3
- (b) 'মজুৰিৰ সামগ্ৰী' হিচাপে গণ্য বা পছন্দ কৰা যিকোনো তিনিটা খাদ্য সামগ্ৰীৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা। 3
- (c) উদ্ভিদ খেতিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যিকোনো তিনি প্ৰকাৰৰ জৈৱিক গোবৰ তালিকাভুক্ত কৰা। 3
- (d) পশুধনৰ পৰা প্ৰাপ্ত যিকোনো তিনিটা খাদ্য চিনাক্ত কৰা। 3
- (e) পিডিএছৰ অধীনত বিজ্ঞীৰ বাবে অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰী হিচাপে স্বীকৃতি পোৱা যিকোনো চাৰিটা সামগ্ৰীৰ তালিকা কৰা। 2
- (f) চৰকাৰী খাদ্য ক্ৰয়ৰ তিনিটা আনুষংগিক উপাদান কি কি? 3
- (g) মাছ খোৱাৰ যিকোনো তিনিটা সুবিধাৰ তালিকা লিখা। 3

2. (a) খাদ্য ব্যয়ত প্ৰভাৱ পেলোৱা কাৰকসমূহৰ বিষয়ে
চমুকৈ আলোচনা কৰা। 10
- (b) ডায়েগ্ৰামৰ সহায়ত তুমি নিৰ্মাণ কৰিবলগীয়া ঘৰুৱা
বাগিচাখনৰ ডিজাইন গঠন উপস্থাপন কৰা। তাত কি
গছ-গছনি ৰোপণ কৰিবা? এই শাক-পাচলি
বাগিচাখনৰ উপকাৰিতাৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা। 3+2+5
3. (a) লক্ষ্যভিত্তিক ৰাজহুৱা বিতৰণ ব্যৱস্থা (TPDS) কি?
টিপিডিএছৰ অধীনত প্ৰদান কৰা বিভিন্ন ৰেচন কাৰ্ডৰ
বিষয়ে বিতংভাৱে আলোচনা কৰা। 2+6
- (b) কৃষি ৰাজসাহায্য আৰু খাদ্য ৰাজসাহায্যৰ
উপাদানসমূহৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা আৰু ইয়াৰ
মাজৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা। 6+6
4. (a) হাঁহ-কুকুৰা উদ্যোগৰ পৰা কি কি সামগ্ৰী লাভ কৰা
হয়? 10

- (b) জলজ কৃষি (একুৰাকালচাৰ) কি? ইয়াৰ গুৰুত্ব বুজাই দিয়া। 5
- (c) গৰু-ম'হৰ উল্লয়নৰ বাবে চৰকাৰী কাৰ্যসূচীৰ বিষয়ে বিশদভাৱে কোৱা। 5
5. (a) অপাৰেচন ফ্লাড প্ৰজেক্ট কি ? এই প্ৰকল্পই গ্ৰাহক আৰু দুগ্ধ পালকসকলক কেনেদৰে সহায় কৰে? 10
- (b) বজাৰত উপলব্ধ মাছৰ উপজাত সামগ্ৰী আৰু মূল্য সংযোজিত সামগ্ৰী চিনাক্ত কৰা। 5
- (c) আমাৰ দেশত মীনপালন পৰিচালনাৰ বাবে দিয়া যিকোনো পাঁচটা ৰাজসাহায্য তালিকাভুক্ত কৰক। 5
6. তলত দিয়া বিষয়বোৰৰ ওপৰত চমুকৈ মন্তব্য কৰা: 5+5+5+5
- (a) গ্ৰাহক সুৰক্ষা আইন
- (b) ভেজাল বিৰোধী ব্যৱস্থা
- (c) খাদ্য নষ্ট হোৱা আৰু ইয়াৰ উৎস
- (d) পুষ্টি শিক্ষাত গণমাধ্যমৰ ব্যৱহাৰ

7. (a) ভাৰতত জনস্বাস্থ্যৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ পুষ্টিৰ সাধাৰণ অভাৱবোৰ কি কি? সেইবোৰ তালিকাভুক্ত কৰা। 8

(b) তলত দিয়া উদ্দেশ্য আৰু উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা: 6+6

(i) ICDS

(ii) দুপৰীয়াৰ আহাৰ গ্ৰহণৰ কাৰ্যসূচী

8. তলত দিয়া যিকোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চুটি টোকা লিখা:

4×5=20

- (a) ৰাষ্ট্ৰীয় পুষ্টি প্ৰতিৰোধ কাৰ্যসূচী
- (b) খাদ্য সুৰক্ষা আৰু মানক আইন
- (c) গ্ৰাহক শিক্ষা প্ৰদান কৰা সংস্থাসমূহ
- (d) ভেজাল মিশ্ৰণৰ কুপ্ৰভাৱ
- (e) খাদ্যৰ গুণগত মান নিশ্চিত কৰাৰ উপায় হিচাপে খাদ্যৰ শ্ৰেণীবিভাজন।

× × × × ×